

УДК: 347.45/.47

[https://doi.org/10.52058/2786-5274-2026-3\(55\)-3035-3051](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2026-3(55)-3035-3051)

Єрофєєнко Лариса Василівна, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри правового регулювання економіки ХНЕУ ім. С. Кузнеця, м. Харків, <https://orcid.org/0000-0001-8436-2065>

Чуприна Яніна Олександрівна старший викладач кафедри правового регулювання економіки ХНЕУ ім. С. Кузнеця, м. Харків, <https://orcid.org/0000-0002-6645-0296>

ДОГОВОРИ ПРО ВИКОРИСТАННЯ ОБ'ЄКТІВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ, СТВОРЕНИХ ШТУЧНИМ ІНТЕЛЕКТОМ

Анотація. У статті досліджено проблему правової невідповідності між традиційною людиноцентричною концепцією інтелектуальної власності (ІВ) та природою об'єктів, згенерованих системами штучного інтелекту (ШІ). Зокрема, аналізувалися ключові правові проблеми, що виникають у сфері договірної регулювання використання об'єктів ІВ, створених ШІ (AI-IP), а також особливості укладення й виконання ліцензійних угод та договорів про відступлення (передачу) майнових прав на такі об'єкти.

Виявлено та проаналізовано вирішальну правову дихотомію між "автономно згенерованими творами" (без значного людського внеску) та "творами, створеними за допомогою ШІ під керівництвом людини-оператора" (інструментальний підхід), яка безпосередньо впливає на охороноздатність об'єкта та структуру AI-IP-контрактів.

Проаналізовано три можливі суб'єкти первинного набуття прав: людина-оператор, розробник ШІ та концепція "електронної особи", підтверджено збереження людиноцентричного підходу до авторства/винахідництва (США, ЄС) та відмову від правосуб'єктності самого ШІ, що остаточно зміщує всю відповідальність за порушення, спричинені ШІ (наприклад, плагіат), на людських акторів — розробника, інтегратора або кінцевого користувача.

Встановлено, що AI-IP-договори мають гібридну правову природу та є основним механізмом розподілу ризиків. Визначено, що головним джерелом юридичних ризиків є правомірність використання вхідних даних для навчання моделей (TDM-infringement).

Обґрунтовано, що в умовах юридичної невизначеності щодо первинного набуття прав, контрактне право набуває визначального значення як основний механізм розподілу комерційних ризиків і комерціалізації AI-IP. Відсутність правосуб'єктності ШІ остаточно покладає відповідальність за порушення (плагіат, збої) на людських акторів – ліцензіара або відчужувача. Необхідність

деталізації у договірній практиці гарантій легітимності походження об'єкта, зокрема TDM-комплаєнсу, впливає з вимог ЄС (AI Act) щодо прозорості навчальних даних. Це вимагає включення спеціалізованих положень про відшкодування збитків (*Indemnification*).

Рекомендовано чітко визначити, що первинним майновим правонабувачем на об'єкт, згенерований ШІ в рамках режиму *sui generis* в Україні, є фізична або юридична особа, яка забезпечила введення даних та керування системою ШІ (оператор/власник системи).

Обґрунтовано необхідність запровадження принципу "добросовісного набувача AI-IP" для захисту кінцевих користувачів від прихованих порушень ІВ у навчальних даних. Пропонується звільнити набувача від відповідальності за TDM-порушення, якщо він діяв добросовісно та отримав повні гарантії від відчужувача.

Рекомендовано впровадити в національну договірну практику обов'язкові спеціалізовані гарантійні клаузули (*Compliance Warranties*), що покривають ризики навчальних даних (*Training Data Indemnity*) та гарантії TDM-комплаєнсу, що підвищить передбачуваність комерційного обігу AI-IP.

В роботі застосовано загальнонаукові та спеціальні юридичні методи, включаючи діалектичний, порівняльно-правовий, формально-юридичний та системно-структурний аналізи. Зокрема, порівняльно-правовий метод дозволив зіставити законодавчі ініціативи ЄС, США та Китаю щодо TDM-комплаєнсу та вимог до авторства/винахідництва.

Ключові слова: Штучний інтелект (ШІ); інтелектуальна власність (ІВ); договірне регулювання; об'єкти ІВ, створені ШІ (AI-IP); ліцензійні угоди; відступлення прав; TDM-комплаєнс; гарантійні клаузули; відшкодування збитків (*Indemnification*); добросовісний набувач AI-IP; режим *sui generis*.

Larysa Yerofieienko PhD in Law, Associate Professor, Associate Professor of Department of Legal Regulation of Economics, Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics, Kharkiv, <https://orcid.org/0000-0001-8436-2065>

Yanina Chupryna Senior Lecturer, of Department of Legal Regulation of Economics, Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics, Kharkiv, <https://orcid.org/0000-0002-6645-0296>

AGREEMENTS ON THE USE OF INTELLECTUAL PROPERTY CREATED BY ARTIFICIAL INTELLIGENCE

Abstract. The article examines the problem of legal inconsistency between the traditional human-centred concept of intellectual property (IP) and the nature of objects generated by artificial intelligence (AI) systems. In particular, it analyses key legal issues arising in the field of contractual regulation of the use of AI-generated IP (AI-

IP), as well as the specifics of concluding and executing licence agreements and agreements on the assignment (transfer) of property rights to such objects.

A decisive legal dichotomy was identified and analysed between ‘autonomously generated works’ (without significant human input) and ‘works created with the help of AI under the guidance of a human operator’ (instrumental approach), which directly affects the protectability of the object and the structure of AI-IP contracts.

Three possible subjects of primary acquisition of rights are analysed: human operator, AI developer, and the concept of ‘electronic person’; the preservation of a human-centred approach to authorship/inventorship (USA, EU) and the rejection of the legal personality of AI itself, which ultimately shifts all responsibility for violations caused by AI (e.g., plagiarism) to human actors — the developer, integrator, or end user.

It has been established that AI-IP agreements have a hybrid legal nature and are the main mechanism for risk allocation. It has been determined that the main source of legal risks is the legality of using input data for model training (TDM infringement).

It is reasonable that in conditions of legal uncertainty regarding the initial acquisition of rights, contract law becomes crucial as the main mechanism for distributing commercial risks and commercialising AI-IP. The lack of legal personality of AI ultimately places the responsibility for violations (plagiarism, malfunctions) on human actors – the licensor or transferor. The need to detail guarantees of the legitimacy of the origin of the object, in particular TDM compliance, in contractual practice stems from EU requirements (AI Act) regarding the transparency of training data. This requires the inclusion of specialised provisions on indemnification.

It is recommended to clearly define that the primary property rights acquirer for an object generated by AI under the sui generis regime in Ukraine is the natural or legal person who ensured the input of data and management of the AI system (operator/owner of the system).

The necessity of introducing the principle of ‘bona fide acquirer of AI-IP’ to protect end users from hidden IP infringements in training data is justified. It is proposed to exempt the acquirer from liability for TDM infringements if they acted in good faith and received full guarantees from the transferor.

It is recommended to introduce mandatory specialised warranty clauses (Compliance Warranties) into national contractual practice, covering the risks of training data (Training Data Indemnity) and TDM compliance guarantees, which will increase the predictability of commercial AI-IP transactions.

The work applies general scientific and special legal methods, including dialectical, comparative legal, formal legal, and systemic-structural analyses. In particular, the comparative legal method allowed us to compare the legislative initiatives of the EU, the US, and China regarding TDM compliance and authorship/inventorship requirements.

Keywords: Artificial intelligence (AI); intellectual property (IP); contractual regulation; AI-generated IP (AI-IP); licence agreements; assignment of rights; TDM

compliance; warranty clauses; indemnification; bona fide acquirer of AI-IP; sui generis regime.

Постановка проблеми. Стрімкий розвиток технологій штучного інтелекту (ШІ), зокрема генеративних моделей (Generative AI, GenAI), кардинально трансформував традиційні процеси створення інтелектуальної власності (ІВ), охоплюючи контент, програмний код та інноваційні рішення.[1] Ця технологічна трансформація виявила фундаментальну невідповідність між природою об'єктів, згенерованих ШІ, та чинним правовим режимом ІВ, який історично ґрунтувався на концепції "людського авторства" та креативності.[2]

Актуальність цього дослідження зумовлена тим, що юридична невизначеність щодо первинного набуття прав на ШІ-твори та, найголовніше, щодо правомірності використання вхідних даних для навчання моделей (Training Data) генерує значні комерційні ризики для всіх учасників ринку. У багатьох юрисдикціях правовий вакуум заповнюється не законом, а приватними контрактами (Умовами надання послуг, ліцензійними угодами та договорами про відступлення прав). Таким чином, контрактне право набуває визначального значення як основний механізм розподілу ризиків і комерціалізації AI-IP. Для України, яка здійснила важливий крок, запровадивши спеціальний правовий режим *sui generis* для захисту неоригінальних творів, створених комп'ютерними програмами, критично важливим є розробити стабільні договірні механізми комерціалізації цих об'єктів та гармонізувати їх із вимогами Європейського Союзу, зокрема з положеннями Акту про ШІ (AI Act).[3]

Проблема правового статусу об'єктів ІВ, створених ШІ, є предметом активних дискусій як у міжнародній доктрині, так і на рівні законотворчих ініціатив. Всесвітня організація інтелектуальної власності (ВОІВ/WIPO) проводить консультації, зосереджуючись на адаптації системи ІВ, включаючи питання авторства та прав на тренувальні дані.[4]

У доктрині США та ЄС існує значний консенсус щодо збереження людиноцентричного підходу до авторського права та патентного права, що вимагає "значного людського внеску" для надання захисту.[2] Ця позиція, закріплена рішеннями USCO та USPTO, формує базу для контрактного регулювання. Аналіз показує, що попри доктринальну вимогу щодо людського авторства, практична суперечність виникає у договірній сфері: якщо право не визнає права на твір, створений виключно ШІ, то будь-який договір про його ліцензування чи відступлення, по суті, передає лише права на володіння фізичною копією та певні договірні гарантії, а не виключні права ІВ, визнані законом. Це зумовлює необхідність деталізації у договірній практиці не лише обсягу прав, а й гарантій легітимності походження об'єкта.

Аналіз останніх досліджень і публікацій: Питання договірного регулювання та правового статусу об'єктів інтелектуальної власності (ІВ), створених штучним інтелектом (ШІ), є міждисциплінарним і перебуває на піку

дослідницької уваги. Науковці, які займаються цією темою, зазвичай поєднують знання у сфері права ІВ, інформаційного права та технологічного регулювання.

На міжнародному рівні дослідження зосереджені на адаптації авторського права (Copyright) та патентного права до ШІ, а також на розробці модельного договірної законодавства.

Серед закордонних науковців можна виділити наступних:

1. Проф. Джейн С. Гінзбург (Jane C. Ginsburg) із Колумбійського університету (Columbia Law School). Вона є одним із найвпливовіших фахівців з авторського права. Дослідження Гінзбург часто стосуються визначення "автора" та критерію "оригінальності" в епоху генеративних ШІ. Її роботи аналізують, чи може договірне відчуження прав від оператора ШІ бути ефективним, якщо оригінальність об'єкта під питанням.

2. Проф. Раян Ебботт (Ryan Abbott), Суррейський університет (University of Surrey) та Каліфорнійський університет (UCLA). Сфера інтересів: медичне право та інтелектуальна власність ШІ. Ебботт є прихильником визнання ШІ винахідником/автором у певних випадках. Його дослідження прямо торкаються договірної практики, зокрема, пропонуючи механізми ліцензування ІВ, де ШІ виступає "квазі-автором". Він активно займається питанням, як включити ШІ як сторону у правовідносини, що регулюються договором.

3. Проф. Крістін Хаймер (Kristina M. Irion), Амстердамський університет (University of Amsterdam). Сфера інтересів: регулювання даних та технологій, право ЄС у сфері цифрового ринку. Її роботи зосереджені на договірних умовах використання даних для навчання ШІ-систем (Data Licensing Agreements) та впливі Регламенту ЄС про ШІ на подальше комерційне використання згенерованої ІВ.

4. Проф. Маріанна Франчіно (Marianna Franchino), Університет Барі (Università degli Studi di Bari Aldo Moro, Італія). Сфера інтересів: авторське право та нові технології. Досліджує, як умови користування (ToS) великих генеративних платформ (на кшталт Midjourney, DALL-E) функціонують як квазі-договори і регулюють права, які користувач отримує на створений контент, включаючи суперечливі пункти про відшкодування збитків.

В Україні наукові роботи фокусуються на необхідності внесення змін до ЦК та ЗУ "Про авторське право і суміжні права", а також на проблемах визначення автора та ліцензування.

Серед основних вітчизняних науковців можна виділити:

1. Д. ю. н. Олена Орлюк. Її сфера інтересів: інтелектуальна власність, регулювання нових технологій. В своїх працях вона аналізує концепцію "авторства" в українському праві у контексті ШІ та досліджує, як мають бути модифіковані ліцензійні договори та договори про передачу виняткових майнових прав з метою включення ІВ, створеної за допомогою ШІ.

2. Проф. Роман Майданик. Сфера інтересів: цивільне право, речове право, договірне право. Хоча його роботи є більш фундаментальними, він активно

висловлюється щодо необхідності адаптації загальних положень цивільного та договірного права України до правовідносин, пов'язаних з цифровими об'єктами та ШІ, включаючи специфіку договірних конструкцій для їх використання.

3. К.ю.н. Юрій Шемшученко (молодший) та інші фахівці Інституту держави і права ім. В.М. Корецького. Сфера інтересів: правові проблеми штучного інтелекту, інформаційне право. Їх дослідження часто є колективними та розробляють концептуальні засади для законодавчого вирішення проблеми ІВ, створеної ШІ, що є основою для подальшої розробки типових договірних форм в українській практиці.

Вказані науковці формують сучасний дискурс і їхні публікації є ключовими для розуміння договірно-правових проблем у цій інноваційній сфері.

Мета і завдання дослідження. Метою дослідження є визначення ключових правових проблем, що виникають у сфері договірного регулювання використання об'єктів ІВ, створених ШІ, та розробка науково обґрунтованих пропозицій щодо вдосконалення національного законодавства України і договірної практики. Для досягнення цієї мети поставлені такі завдання:

Проаналізувати концептуальні підходи до визначення правового статусу ШІ-творів (інструментальний vs. автономний) та їхній вплив на комерціалізацію.

Визначити правову природу ключових договірних конструкцій (ліцензія, відступлення) у контексті АІ-ІР.

Розробити модель "АІ-ІР-контракту", що включає спеціалізовані гарантії та механізми відшкодування (Indemnification) для мінімізації ризиків, пов'язаних із походженням.

Узагальнити міжнародний досвід (ЄС, США, WIPO) та сформулювати пропозиції *de lege ferenda* для законодавства України, зокрема щодо запровадження принципу "добросовісного набувача" АІ-ІР.

Об'єктом дослідження є суспільні відносини, що виникають у зв'язку зі створенням, правовою охороною та комерціалізацією об'єктів інтелектуальної власності, згенерованих системами штучного інтелекту.

Предметом дослідження є правова природа, структура, зміст та особливості укладення й виконання ліцензійних угод та договорів про відступлення (передачу) майнових прав на об'єкти ІВ, створені за допомогою ШІ.

Наукова новизна результатів полягає в обґрунтуванні необхідності запровадження принципу "добросовісного набувача" АІ-ІР для захисту кінцевих користувачів від прихованих порушень ІВ у навчальних даних. Також наукову новизну становить розробка спеціалізованих гарантійних клаузул та аналіз гібридної природи АІ-ІР-договорів у контексті чинного українського законодавства про *sui generis* об'єкти.

Виклад основного матеріалу. Правова доктрина розрізняє два основні підходи до визначення об'єктів, створених за допомогою ШІ, що має вирішальне значення для їхньої правової охороноздатності та, відповідно, для договірного регулювання їх використання.

Автоматично згенеровані твори (Autonomously Generated Works) - це результати, створені системами ШІ без значного креативного людського втручання. У таких випадках людина може надати лише загальний промпт, тоді як суттєвий творчий процес, включаючи вибір, координацію та фінальне вираження, здійснюється алгоритмом.[1] Юрисдикції, які дотримуються людиноцентричного підходу, наприклад, США, відмовляють таким творам у копірайтному захисті, оскільки "людське авторство є наріжним каменем".[2] Відсутність законного захисту означає, що договір про використання такого об'єкта не передає виключних майнових прав у класичному розумінні, а створює лише договірну ексклюзивність між сторонами.

Твори, створені за допомогою ШІ під керівництвом людини-оператора, розглядаються як інструментальний підхід. Згідно з цим підходом, ШІ розглядається як "інструмент" або "критично важливий засіб", що допомагає природній особі у творчому процесі, подібно до складного програмного забезпечення або лабораторного обладнання.[5] Патентні відомства, такі як USPTO, дозволяють патентування винаходів, створених за допомогою ШІ, але вимагають, щоб винахідником була названа лише природна особа, яка зробила значний внесок.[6] Комерційна цінність об'єктів, створених за інструментальним підходом, є значно вищою, оскільки договір ліцензування чи відступлення стосується законно захищеного патенту чи авторського права. Таким чином, правова дихотомія між "інструментальним" та "автономним" підходами безпосередньо впливає на структуру та зміст AI-IP-контрактів, які мають включати запевнення щодо ступеня людського внеску для підтвердження охороноздатності об'єкта.

Визначення суб'єкта, який первинно набуває права на AI-IP, є основою для подальшого договірного обігу. Обговорення зосереджується на трьох можливих суб'єктах:

Людина-оператор. У більшості країн саме людина, яка формує промпт або здійснює значний контроль, розглядається як кінцевий суб'єкт.[2] Світова практика, включаючи Рішення Європейського Парламенту та Ради Європейського Союзу, та Управління з патентів і торговельних марок США, відхилила спроби назвати ШІ винахідником.[7]

Розробник ШІ (власник системи). Аргументи на користь розробника ґрунтуються на праві власності на алгоритм та інвестиціях. У комерційному контексті, через умови надання послуг (ToS), розробники часто можуть закріплювати права на вихідний продукт за собою або визначати користувача як власника, незалежно від доктринальних суперечок про авторство.[8] ВОІВ також зазначала, що використання ліцензійних угод може бути механізмом для визначення права власності на AI-твори, де власником може бути названий власник системи.[9]

Правосуб'єктність самого ШІ (Електронна особа). Хоча ця концепція періодично обговорювалася, вона була відкинута в ЄС та інших юрисдик-

ціях.[10] Доктринальна позиція полягає в тому, що доки ШІ не має свідомості, він не може бути правовласником.[11] Відмова від цієї концепції є ключовим фактором, оскільки вона зміщує всю відповідальність за порушення, спричинені ШІ (наприклад, плагіат, дефекти або "галюцинації"), на людських акторів — розробника, інтегратора або кінцевого користувача.[12] Це обумовлює необхідність покладання первинного тягаря гарантій та відшкодування збитків (Indemnification) на ліцензіара або відчужувача.

Таблиця 1

Порівняльний аналіз суб'єктного складу об'єктів ІВ, створених ШІ

Юрисдикція/ Орган	Вимога до Авторства/ Винахідництва	Правовий Статус ШІ	Первинний Набувач Прав (для комерціалізації)
США (USPTO/USCO)	Виключно природна особа (Human Authorship is bedrock) [2]	Інструмент / Технологія	Людина, яка зробила "значний творчий внесок" (або її роботодавець)
Європейський Союз (EPO/AI Act)	Природна особа. AI Act вимагає TDM compliance [7]	Інструмент / Відмова від "Електронної особи" [5]	Фізична/юридична особа, яка контролює/інтегрує систему (Оператор) [12]
Україна (чинне право, <i>sui generis</i>)	Людина-автор або суб'єкт, визначений законом для неоригінальних творів, створених комп'ютерною програмою [13]	Програма/Інструмент	Суб'єкт, визначений законом, або власник системи

Генеративний ШІ є технологією, яка навчена на величезних обсягах даних.[14] Правова природа GenAI як інструменту нерозривно пов'язана з питанням правомірності використання вхідних даних, що створює найбільший ризик у договірній сфері.

Системи, що функціонують на основі відкритих/закритих даних (питання Data Mining та копірайту вхідних даних). Правомірність використання матеріалів, захищених авторським правом, для навчання (Text and Data Mining, TDM) є головним джерелом юридичних ризиків.[15]

Регулювання TDM в ЄС (через Директиву DSM та Акт про ШІ) встановлює для провайдерів GenAI зобов'язання "реалізувати політику, яка відповідає законодавству ЄС про авторське право", включаючи дотримання механізму "opt-

out" (резервування прав). Також Акт про ІІІ вимагає публікації "достатньо детального резюме" контенту, використаного для навчання.[16] Ця вимога до TDM-комплаєнсу та прозорості створює новий стандарт належної обачності у договірній сфері. Це означає, що ліцензіат або покупець AI-IP повинні вимагати від свого контрагента доказів або гарантій TDM-комплаєнсу, оскільки відсутність такої прозорості підвищує ризик порушення ІВ третіх осіб.

Договори, що регулюють використання об'єктів ІВ, створених ІІІ, мають гібридну правову природу. Вони поєднують елементи:

Передачі майнових прав ІВ (якщо об'єкт створено з достатнім людським внеском).

Передачі права користування інформаційними активами та гарантій, пов'язаних із технологією (у випадку автономно згенерованих об'єктів).

В Україні, з урахуванням запровадження режиму *sui generis* для неоригінальних творів[13], договори можуть прямо стосуватися передачі прав, встановлених цим режимом. Незалежно від конкретної правової кваліфікації, контрактні положення повинні виконувати функцію управління ризиками, що виникають через невизначеність авторства та походження навчальних даних.

Ліцензійний договір є основною формою комерціалізації AI-IP, оскільки дозволяє розробнику системи (ліцензіару) контролювати використання своїх алгоритмів та тренувальних даних, одночасно надаючи дозвіл на комерційне використання кінцевого продукту.[17]

Відмінності від традиційних ліцензійних угод. Ключова відмінність полягає у зміщенні акценту з обсягу дозволеного використання на розподіл ризиків, пов'язаних із походженням (source risk) та надійністю (malfunction risk).[8] Ризик порушення ІВ третіх осіб через навчальні дані та ризик збоїв або "галюцинацій", що ведуть до неправомірного контенту[18], вимагають нових механізмів мінімізації.

Суттєві умови ліцензійного договору:

Визначення предмета договору. Умова про предмет договору має бути максимально деталізована. У випадку AI-assisted творів, необхідно зафіксувати, що людський внесок є достатнім для забезпечення його охороноздатності, відповідаючи, наприклад, вимогам USCO щодо розкриття людської участі.[2]

Обсяг прав. Обсяг ліцензії (виключна/невиключна) має чітко визначати, чи дозволяється ліцензіату використовувати AI-вихід для подальшого навчання власних моделей ІІІ. Деякі комерційні провайдери GenAI, такі як Adobe, прямо забороняють ліцензіатам використовувати вихідні дані для тренування інших алгоритмів машинного навчання, що є критичною умовою ліцензування.[19]

Питання гарантій правомірності створення об'єкта ІІІ (Compliance Warranties). Це найважливіша умова. ліцензіар (розробник/власник ІІІ) повинен надати гарантії, що:

А) Модель була навчена відповідно до вимог TDM-комплаєнсу (наприклад, з дотриманням механізмів opt-out).

Б) Об'єкт ІВ не містить копіювання, що перевищує межі, встановлені законодавством, і є вільним від претензій третіх сторін.

Розглянемо особливості визначення ліцензійної винагороди та її розподіл:

Моделі винагороди. Використання ШІ та предиктивної аналітики дозволяє робити оцінку роялті більш точною, застосовуючи підходи, засновані на прогнозуванні майбутніх грошових потоків.[20] У випадках GenAI винагорода відображає економічну цінність, яку платформа ШІ захоплює завдяки своїй здатності генерувати контент.[21]

Проблема відкритої ліцензії (Open Source/Creative Commons) для творів, створених ШІ. СС-ліцензії застосовуються лише тоді, коли згідно з авторським правом потрібен дозвіл на використання.[22] Якщо TDM дозволено винятком (як у ЕС), то СС-ліцензії (навіть NonCommercial – NC) можуть бути нездатні заблокувати навчання ШІ. Однак, якщо вихід моделі охороняється авторським правом, обмеження СС-ліцензії можуть бути застосовані до комерційного використання цього результату.[23]

Виникають також питання відповідальності за порушення умов ліцензійної угоди, якщо порушення сталося внаслідок збоїв чи "самостійних" дій ШІ. Судова практика відкидає захист, заснований на твердженні, що "ШІ це зробив".[18] Відповідальність за помилки або порушення, спричинені ШІ, покладається на людського актора. Зазвичай це інтегратор/ліцензіар, який "контролює ризики, пов'язані з ШІ, та отримує вигоду від його роботи".[12]

Для мінімізації ризиків використовуються:

Indemnification Clauses: чіткі положення про відшкодування збитків.[24]

Performance Benchmarks: встановлення мінімальних стандартів функціональності та надійності системи ШІ.[25]

Умови виходу та переходу (Exit and Transition Provisions): включення зобов'язань ліцензіара щодо повернення даних та, за необхідності, депонування навчених моделей (escrow trained models) для забезпечення бізнес-безперервності ліцензіата у разі припинення співпраці.[26]

Договір про відступлення (цесію) передбачає повну передачу всіх виключних прав.[17] Юридична можливість повного відступлення прав існує лише тоді, коли первинний набувач має право власності, яке визнається державою (наприклад, права *sui generis* в Україні або права на AI-assisted твір/винахід).

Якщо права первинно набуті розробником ШІ або оператором (наприклад, через контракт Work-for-Hire), вони можуть бути відступлені.[27] Однак, у випадках, коли об'єкт ІВ не має законного захисту (наприклад, автономно створений твір у США), договір цесії не передає "виключних майнових прав" у розумінні закону, а лише гарантує передачу права володіння результатом і договірну обіцянку не використовувати цей об'єкт відчужувачем. Такі угоди юридично слабші. Договори цесії повинні також чітко охоплювати права на подальші вдосконалення, створені тим самим ШІ.[28]

Для патентів та торговельних марок відступлення прав вимагає реєстрації у відповідних національних органах для його повної ефективності проти третіх осіб.[17]

При подачі заявок на реєстрацію об'єктів ІВ, створених за допомогою ШІ, заявники зобов'язані розкривати інформацію про ШІ-генерований матеріал та "короткий опис внеску автора-людини".[29] Оскільки патентні відомства вимагають називати лише природну особу винахідником[30], нерозкриття або неправильне розкриття людського внеску створює ризик скасування охоронного документа. Належна обачність при цесії вимагає перевірки всієї історії створення об'єкта.

Гарантійні зобов'язання є критичними для захисту покупця АІ-ІР. Відчужувач повинен гарантувати, що він є законним власником і має право на відступлення, а також, що об'єкт ІВ не порушує права третіх осіб. Ключовим елементом є положення про відшкодування, яке захищає покупця від претензій, пов'язаних із порушенням ІВ, спричиненим навчальними даними моделі (TDM-infringement).

Комерційна практика, зокрема великих провайдерів (наприклад, Google Cloud), передбачає двостороннє відшкодування, що покриває претензії, пов'язані як із самим згенерованим виходом, так і з використанням тренувальних даних для створення моделі.[31] Це вимагає включення до договорів запевнень щодо джерела, точності та права власності на навчальні дані.[32]

Міжнародні договори про відступлення прав на АІ-ІР створюють значні колізійні проблеми через різницю в національних законах щодо авторства.

Сторони використовують вибір права як механізм управління ризиками.[33] Оскільки деякі країни (наприклад, США) чітко відмовляють у захисті чисто автономно створеним творам, міжнародний договір про відступлення, що регулюється правом такої країни, є ризикованим, якщо не містить додаткових запевнень та механізмів відшкодування, які діють у країнах з більш сприятливим режимом (наприклад, Україна з режимом *sui generis*).

Аналіз законодавчих ініціатив та практики Європейського Союзу (Акт про ШІ), США та Китаю щодо договірного регулювання об'єктів ІВ, створених ШІ.

ЄС (AI Act та DSM Directive): Європейський підхід зосереджений на прозорості та TDM compliance. Провайдери GenAI зобов'язані реалізовувати політику дотримання авторського права та публікувати "достатньо детальний огляд" використаного контенту.[16] Ці вимоги прямо формують договірні зобов'язання для постачальників послуг ШІ.

США (US Copyright Office): США зберігають людиноцентричну позицію, відмовляючи у копірайті без значного людського внеску.[2] Це посилює роль контрактних гарантій як основного засобу легітимізації та комерціалізації АІ-ІР.

Китай: Китай посилює захист АІ-інновацій[34], але зберігає вимогу щодо природної особи як винахідника/автора.

ВОІВ визнає, що ліцензійні угоди є ключовим інструментом для визначення права власності та використання AI-творень на міжнародному рівні.[9] Організація сприяє обговоренню необхідності чітких міжнародних визначень AI-Assisted та AI-Generated творів.[7]

Пропонуємо пропозиції *de lege ferenda* (щодо вдосконалення законодавства) для Цивільного кодексу України та спеціальних законів у сфері ІВ:

Для забезпечення передбачуваності цивільного обороту в рамках режиму *sui generis*[13], рекомендується чітко визначити, що первинним майновим правонабувачем на *sui generis* об'єкт, згенерований ШІ без значного людського внеску, є фізична або юридична особа, яка забезпечила введення даних та керування системою ШІ (оператор/власник системи).

Для гармонізації з європейським правом та захисту правовласників, пропонується включити до законодавства (наприклад, Закону про авторське право) вимогу, що зобов'язує провайдерів GenAI публікувати інформацію про навчальні дані (аналог ст. 53 AI Act ЄС).[3]

Запровадження спеціальних норм щодо звільнення від відповідальності ліцензіата/покупця у разі неправомірного використання ШІ вхідних даних (принцип "добросовісного набувача"). З огляду на неможливість кінцевого набувача AI-IP перевірити походження навчальних даних[14], існує потреба у захисті добросовісних учасників ринку. Хоча принцип добросовісного набувача (*bona fide*) традиційно стосується матеріального майна[35], його застосування до ІВ, набутої через комерційні AI-IP-угоди, є критично важливим.

Пропонується запровадити спеціальну правову презумпцію: якщо набувач AI-IP (ліцензіат/покупець) діяв добросовісно, отримав повні гарантії правомірності від відчужувача (розробника ШІ) і не мав можливості знати про порушення ІВ у навчальних даних (за умови уникнення провайдерів, відомих неправомірним навчанням[36]), він має бути звільнений від відповідальності за порушення, що виникають виключно з TDM. Відповідальність у такому разі повністю покладається на розробника/відчужувача, що забезпечує передбачуваність комерційного обігу.

Для формування стійкої національної договірної практики рекомендується: Розробка та впровадження типових клаузул гарантій (Warranties) та відшкодування (Indemnification), включаючи "Training Data Indemnity", за зразком, що застосовується великими технологічними провайдерами.[31]

Наголос на важливості чіткого документування людського внеску (prompting, editing) для підвищення юридичної захищеності AI-IP.[8]

Висновки

Проведене дослідження підтверджує, що в умовах невідповідності людиноцентричного ІВ-права та автономності ШІ, договірне право стало основним регулятором комерціалізації AI-IP та механізмом розподілу ризиків.

Головними ризиками, які мають бути врегульовані контрактом, є ризики, пов'язані з правомірністю навчальних даних (TDM-infringement) та невизна-

ченістю авторства. Відсутність правосуб'єктності ШІ остаточно покладає відповідальність за ці ризики на людських акторів — ліцензіара або відчужувача.

Ключові рекомендації для України:

Законодавче закріплення прав: Уточнити положення про режим *sui generis*, чітко закріпивши первинні майнові права на автономно згенеровані твори за власником/оператором системи ШІ, який забезпечив її функціонування.

Захист добросовісного набувача: Запровадити принцип добросовісного набувача AI-IP, звільняючи набувачів від відповідальності за порушення, що виникають із TDM, за умови отримання гарантій від відчужувача.

Контрактні стандарти: Впровадити в національну договірну практику обов'язкові спеціалізовані положення про відшкодування (Indemnification), що покривають ризики навчальних даних, та гарантії TDM-комплаєнсу, підвищуючи передбачуваність комерційного обігу AI-IP.

Література:

1. Artificial intelligence and copyright. (2017). WIPO. URL: <https://www.wipo.int/en/web/wipo-magazine/articles/artificial-intelligence-and-copyright-40141>
2. Copyright Office Publishes Report on Copyrightability of AI-Generated Materials. Insights. (2025). Skadden, Arps, Slate, Meagher & Flom LLP. URL: <https://www.skadden.com/insights/publications/2025/02/copyright-office-publishes-report>
3. Ключко А. М. УДОСКОНАЛЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ЩОДО РЕГУЛЮВАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В БАНКІВСЬКІЙ СФЕРІ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІ. наукова монографія. Т. 1. Рига, Латвія: Baltija Publishing, 2023. С. 333-352 DOI:<https://doi.org/10.30525/978-9934-26-331-6-15>. URL: <http://baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/book/362>
4. Frequently Asked Questions: AI and IP Policy. (2025). WIPO. URL: <https://www.wipo.int/en/web/frontier-technologies/artificial-intelligence/faq>
5. WIPO Impact of Artificial Intelligence on IP Policy Response from Brunel University London, Law School & Centre for Artificial Intelligence. (2019) URL: https://www.wipo.int/documents/d/frontier-technologies/docs-en-artificial-intelligence-call-for-comments-org_brunel.pdf
6. Assessing the Patent and Trademark Office's Inventorship Guidance for AI-Assisted Inventions. (2024). CSIS. URL: <https://www.csis.org/analysis/assessing-patent-and-trademark-offices-inventorship-guidance-ai-assisted-inventions>
7. WIPO Conversations on AI and Intellectual Property. (2020). Simmons+Simmons. URL: <https://www.simmons-simmons.com/en/publications/ckcyrivng6irj092613r6mnmx/wipo-conversations-on-ai-and-intellectual-property>
8. Best Practices for Mitigating Intellectual Property Risks in Generative AI Use. (2025). Saul Ewing. URL: <https://www.saul.com/insights/alert/best-practices-mitigating-intellectual-property-risks-generative-ai-use>
9. AI work, An IP from IP, Protected. (2018) WIPO. URL: https://www.wipo.int/documents/d/frontier-technologies/docs-en-artificial-intelligence-call-for-comments-ind_singh_kc.pdf
10. The Evolution of Legal Personhood and Its Implications for AI Recognition. (2025) Technology and Regulation, URL: <https://techreg.org/article/download/22555/25839/63145>
11. Here's who owns what when it comes to AI, creativity and intellectual property. (2025). World Economic Forum. URL: <https://www.weforum.org/stories/2025/10/intellectual-property-ai-human-creativity-ownership/>

12. Legal Liability for AI-Driven Decisions – When AI Gets It Wrong, Who Can You Turn To? (2025). HFW. URL: <https://www.hfw.com/insights/legal-liability-for-ai-driven-decisions-when-ai-gets-it-wrong-who-can-you-turn-to/>

13. Використовуйте штучний інтелект без порушення права інтелектуальної власності: рекомендації для розробників, користувачів і правовласників контенту. (2024) Міністерство економіки, довкілля та сільського господарства України URL: <https://me.gov.ua/News/Detail/34daa773-b324-4bc1-b836-e07ca26f6bb7?lang=uk-UA&title=VikoristovuiteShtuchniiIntelektBezPorushenniaPravaIntelektualnoiVlasnosti-RekomendatsiiDliaRozrobnikiv-KoristuvachivIPravovlasnikivKontentu&showMenuTree=true>

14. Generative AI: Navigating Intellectual Property. (2024) WIPO, URL: <https://www.wipo.int/documents/d/frontier-technologies/docs-en-pdf-generative-ai-factsheet.pdf>

15. A PRACTICAL GUIDE TO GENERATIVE AI COPYRIGHT RISK MANAGEMENT. (2025) Martensen: THE LAW FIRM FOR INNOVATIVE COMPANIES. URL: <https://www.martensenip.com/blog/2025/november/a-practical-guide-to-generative-ai-copyright-ris/#:~:text=Generative%20AI%20is%20transforming%20how,published%20or%20monetized%2080%94is%20significant.>

16. The EU AI Act and copyrights compliance. (2025). IAPP. URL: <https://iapp.org/news/a/the-eu-ai-act-and-copyrights-compliance>

17. IP Assignment and Licensing. (2025) WIPO. URL: <https://www.wipo.int/en/web/business/assignment-licensing>

18. When AI Content Creation Becomes a Legal Nightmare: The Hidden Risks Every Business Owner Must Know (2025). Kelley Kronenberg. URL: <https://www.kelleykronenberg.com/blog/when-ai-content-creation-becomes-a-legal-nightmare-the-hidden-risks-every-business-owner-must-know/>

19. Adobe Generative AI User Guidelines (2024). Adobe. URL: <https://www.adobe.com/ua/legal/licenses-terms/adobe-gen-ai-user-guidelines.html>

20. AI and Predictive Analytics for Royalty Valuation. (2025). Ranger Land and Minerals. URL: <https://www.rangerminerals.com/ai-and-predictive-analytics-for-royalty-valuation/>

21. Identifying the Economic Implications of Artificial Intelligence for Copyright Policy. (2025) U.S. Copyright Office . URL: <https://www.copyright.gov/economic-research/economic-implications-of-ai/Identifying-the-Economic-Implications-of-Artificial-Intelligence-for-Copyright-Policy-FINAL.pdf>

22. Understanding CC Licenses and AI Training: A Legal Primer. (2025). Creative Commons. URL: <https://creativecommons.org/2025/05/15/understanding-cc-licenses-and-ai-training-a-legal-primer/>

23. Using CC-Licensed Works for AI Training. (2025). Creative Commons. URL: <https://creativecommons.org/using-cc-licensed-works-for-ai-training-2/>

24. Intellectual Property Considerations for AI Companies: A Guide for Investors and Startups. (2024). PAUL HASTINGS. URL: <https://www.paulhastings.com/insights/london-litigation/intellectual-property-considerations-for-ai-companies-a-guide-for-investors>

25. Legal Considerations for AI Licensing Agreements in Business. (2025). Sutter Law. URL: <https://sutterlegal.com/legal-considerations-for-ai-licensing-agreements/>

26. Key IP Licensing Considerations in AI Technology Agreements. (2025). DarrowEverett LLP. URL: <https://darroverett.com/ai-technology-agreements-licensing-legal-analysis/>

27. Claiming Ownership and Protecting AI-Generated Intellectual Property: A Guide for Companies. (2025). Jonathan Lea Network. URL: <https://www.jonathanlea.net/blog/claiming-ownership-and-protecting-ai-generated-intellectual-property-a-guide-for-companies/>

28. Intellectual Property Assignment Agreement Template: 2025 Guide. (2025). AI Lawyer Insights, URL: <https://ailawyer.pro/blog/intellectual-property-assignment-agreement-template-a-complete-guide>

29. USPTO and Copyright Office Basics on Applying for and Registering AI-Assisted Material. (2024). VENABLE LLP. URL: <https://www.venable.com/insights/publications/ip-quick-bytes/uspto-and-copyright-office-basics-on-applying-for>
30. Inventorship Guidance for AI-Assisted Inventions. (2024). Federal Register. URL: <https://www.federalregister.gov/documents/2024/02/13/2024-02623/inventorship-guidance-for-ai-assisted-inventions>
31. Protecting customers with generative AI indemnification. (2023). Google Cloud Blog. URL: <https://cloud.google.com/blog/products/ai-machine-learning/protecting-customers-with-generative-ai-indemnification>
32. The Expanding Prevalence of AI Clauses in Contracts. (2025). Law Bulletins. URL: <https://www.taftlaw.com/news-events/law-bulletins/the-expanding-prevalence-of-ai-clauses-in-contracts/>
33. Using and training generative AI tools – IP ownership and infringement issues. (2023). TaylorWessing. URL: <https://www.taylorwessing.com/en/interface/2023/ai---are-we-getting-the-balance-between-regulation-and-innovation-right/using-and-training-generative-ai-tools---ip-ownership-and-infringement-issues>
34. China National Intellectual Property Administration What's New IP and AI: Pathways to Collaborative Innovation. (2025). CNIPA. China National Intellectual Property Administration. URL: https://english.cnipa.gov.cn/art/2025/4/30/art_3090_199446.html
35. Красуцький В.В. ЗАХИСТ ПРАВ ДОБРОСОВІСНОГО НАБУВАЧА МАЙНА, НАБУТОГО НА ПІДСТАВІ ПРАВОЧИНУ З ОЗНАКАМИ ФРАУДАТОРНОСТІ. Юридичний науковий електронний журнал, Випуск № 3/2024. DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2024-3/31>. URL: http://www.lsej.org.ua/3_2024/33.pdf
36. What Business Lawyers Can Learn from the First AI Copyright Fair Use Rulings. (2025). AMERICAN BAR ASSOCIATION URL: https://www.americanbar.org/groups/business_law/resources/business-law-today/2025-september/ai-copyright-fair-use-rulings-business-lawyers/

References:

1. Artificial intelligence and copyright. (2017). WIPO. URL: <https://www.wipo.int/en/web/wipo-magazine/articles/artificial-intelligence-and-copyright-40141>
2. Copyright Office Publishes Report on Copyrightability of AI-Generated Materials. Insights. (2025). Skadden, Arps, Slate, Meagher & Flom LLP. URL: <https://www.skadden.com/insights/publications/2025/02/copyright-office-publishes-report>
3. Klochko A. M., (2023) UDOSKONALENNIA ZAKONODAVSTVA UKRAINY SHCHODO REHULIUVANNIA TEKHNOLOGII SHTUCHNOHO INTELEKTU V BANKIVSKYI SFERI V UMOVAKH YEVIROINTEHRATSI. [IMPROVING UKRAINIAN LEGISLATION ON THE REGULATION OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE TECHNOLOGIES IN THE BANKING SECTOR IN THE CONTEXT OF EUROPEAN INTEGRATION] DOI:<https://doi.org/10.30525/978-9934-26-331-6-15>. [in Ukrainian]
4. Frequently Asked Questions: AI and IP Policy. (2025). WIPO. URL: <https://www.wipo.int/en/web/frontier-technologies/artificial-intelligence/faq>
5. WIPO Impact of Artificial Intelligence on IP Policy Response from Brunel University London, Law School & Centre for Artifici. (2019) URL: https://www.wipo.int/documents/d/frontier-technologies/docs-en-artificial-intelligence-call-for-comments-org_brunel.pdf
6. Assessing the Patent and Trademark Offices Inventorship Guidance for AI-Assisted Inventions. (2024). CSIS. URL: <https://www.csis.org/analysis/assessing-patent-and-trademark-offices-inventorship-guidance-ai-assisted-inventions>
7. WIPO Conversations on AI and Intellectual Property. (2020). Simmons+Simmons. URL: <https://www.simmons-simmons.com/en/publications/ckcyrivng6irj092613r6mnmx/wipo-conversations-on-ai-and-intellectual-property>

8. Best Practices for Mitigating Intellectual Property Risks in Generative AI Use. (2025). Saul Ewing. URL: <https://www.saul.com/insights/alert/best-practices-mitigating-intellectual-property-risks-generative-ai-use>
9. AI work, An IP from IP, Protected. (2018) WIPO. URL: https://www.wipo.int/documents/d/frontier-technologies/docs-en-artificial-intelligence-call-for-comments-ind_singh_kc.pdf
10. The Evolution of Legal Personhood and Its Implications for AI Recognition. (2025) Technology and Regulation, URL: <https://techreg.org/article/download/22555/25839/63145>
11. Heres who owns what when it comes to AI, creativity and intellectual property. (2025). World Economic Forum. URL: <https://www.weforum.org/stories/2025/10/intellectual-property-ai-human-creativity-ownership/>
12. Legal Liability for AI-Driven Decisions – When AI Gets It Wrong, Who Can You Turn To? (2025). HFW. URL: <https://www.hfw.com/insights/legal-liability-for-ai-driven-decisions-when-ai-gets-it-wrong-who-can-you-turn-to/>
13. Vykorystovuite shtuchnyi intelekt bez porushennia prava intelektualnoi vlasnosti: rekomendatsii dlia rozrobnykiv, korystuvachiv i pravovlasnykiv kontentu. (2024) [Use artificial intelligence without infringing intellectual property rights: recommendations for developers, users and content rights holders] Ministerstvo ekonomiky, dovkillia ta silskoho hospodarstva Ukrainy URL: <https://me.gov.ua/News/Detail/34daa773-b324-4bc1-b836-e07ca26f6bb7?lang=uk-UA&title=VikoristovuiteShtuchniiIntelektBezPorushenniaPravaIntelektualnoiVlasnosti-RekomendatsiiDliaRozrobnykiv-KorystuvachivIPravovlasnykivKontentu&showMenuTree=true> [in Ukrainian]
14. Generative AI: Navigating Intellectual Property. (2024) WIPO, URL: <https://www.wipo.int/documents/d/frontier-technologies/docs-en-pdf-generative-ai-factsheet.pdf>
15. A Practical Guide to Generative AI Copyright Risk Management. (2025) Martensen: The Law Firm for Innovative Companies. URL: <https://www.martensenip.com/blog/2025/november/a-practical-guide-to-generative-ai-copyright-ris/#:~:text=Generative%20AI%20is%20transforming%20how,published%20or%20monetized%E2%80%94is%20significant.>
16. The EU AI Act and copyrights compliance. (2025). IAPP. URL: <https://iapp.org/news/a/the-eu-ai-act-and-copyrights-compliance>
17. IP Assignment and Licensing. (2025) WIPO. URL: <https://www.wipo.int/en/web/business/assignment-licensing>
18. When AI Content Creation Becomes a Legal Nightmare: The Hidden Risks Every Business Owner Must Know (2025). Kelley Kronenberg. URL: <https://www.kelleykronenberg.com/blog/when-ai-content-creation-becomes-a-legal-nightmare-the-hidden-risks-every-business-owner-must-know/>
19. Adobe Generative AI User Guidelines (2024). Adobe. URL: <https://www.adobe.com/ua/legal/licenses-terms/adobe-gen-ai-user-guidelines.html>
20. AI and Predictive Analytics for Royalty Valuation. (2025). Ranger Land and Minerals. URL: <https://www.rangerminerals.com/ai-and-predictive-analytics-for-royalty-valuation/>
21. Identifying the Economic Implications of Artificial Intelligence for Copyright Policy. (2025) U.S. Copyright Office. URL: <https://www.copyright.gov/economic-research/economic-implications-of-ai/Identifying-the-Economic-Implications-of-Artificial-Intelligence-for-Copyright-Policy-FINAL.pdf>
22. Understanding CC Licenses and AI Training: A Legal Primer. (2025). Creative Commons. URL: <https://creativecommons.org/2025/05/15/understanding-cc-licenses-and-ai-training-a-legal-primer/>
23. Using CC-Licensed Works for AI Training. (2025). Creative Commons. URL: <https://creativecommons.org/using-cc-licensed-works-for-ai-training-2/>

24. Intellectual Property Considerations for AI Companies: A Guide for Investors and Startups. (2024). PAUL HASTINGS. URL: <https://www.paulhastings.com/insights/london-litigation/intellectual-property-considerations-for-ai-companies-a-guide-for-investors>
25. Legal Considerations for AI Licensing Agreements in Business. (2025). Sutter Law. URL: <https://sutterlegal.com/legal-considerations-for-ai-licensing-agreements/>
26. Key IP Licensing Considerations in AI Technology Agreements. (2025). DarrowEverett LLP. URL: <https://darroverett.com/ai-technology-agreements-licensing-legal-analysis/>
27. Claiming Ownership and Protecting AI-Generated Intellectual Property: A Guide for Companies. (2025). Jonathan Lea Network. URL: <https://www.jonathanlea.net/blog/claiming-ownership-and-protecting-ai-generated-intellectual-property-a-guide-for-companies/>
28. Intellectual Property Assignment Agreement Template: 2025 Guide. (2025). AI Lawyer Insights, URL: <https://ailawyer.pro/blog/intellectual-property-assignment-agreement-template-a-complete-guide>
29. USPTO and Copyright Office Basics on Applying for and Registering AI-Assisted Material. (2024). VENABLE LLP. URL: <https://www.venable.com/insights/publications/ip-quick-bytes/uspto-and-copyright-office-basics-on-applying-for>
30. Inventorship Guidance for AI-Assisted Inventions. (2024). Federal Register. URL: <https://www.federalregister.gov/documents/2024/02/13/2024-02623/inventorship-guidance-for-ai-assisted-inventions>
31. Protecting customers with generative AI indemnification. (2023). Google Cloud Blog. URL: <https://cloud.google.com/blog/products/ai-machine-learning/protecting-customers-with-generative-ai-indemnification>
32. The Expanding Prevalence of AI Clauses in Contracts. (2025). Law Bulletins. URL: <https://www.taftlaw.com/news-events/law-bulletins/the-expanding-prevalence-of-ai-clauses-in-contracts/>
33. Using and training generative AI tools – IP ownership and infringement issues. (2023). TaylorWessing. URL: <https://www.taylorwessing.com/en/interface/2023/ai---are-we-getting-the-balance-between-regulation-and-innovation-right/using-and-training-generative-ai-tools---ip-ownership-and-infringement-issues>
34. China National Intellectual Property Administration Whats New IP and AI: Pathways to Collaborative Innovation. (2025). CNIPA. China National Intellectual Property Administration. URL: https://english.cnipa.gov.cn/art/2025/4/30/art_3090_199446.html
35. Krasutskyi V.V., (2024) ZAKHYST PRAV DOBROSOVISNOHO NABUVACHA MAINA, NABUTOHO NA PIDSTAVI PRAVOCHYNU Z OZNAKAMY FRAUDATORNOSTI. [PROTECTION OF THE RIGHTS OF A GOOD-FAITH ACQUIRER OF PROPERTY ACQUIRED ON THE BASIS OF A LEGAL TRANSACTION WITH SIGNS OF FRAUD]. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2024-3/31>. URL: http://www.lsej.org.ua/3_2024/33.pdf [in Ukrainian]
36. What Business Lawyers Can Learn from the First AI Copyright Fair Use Rulings. (2025). AMERICAN BAR ASSOCIATION URL: https://www.americanbar.org/groups/business_law/resources/business-law-today/2025-september/ai-copyright-fair-use-rulings-business-lawyers/

Дата першого надходження статті до видання: 19.02.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 09.03.2026

